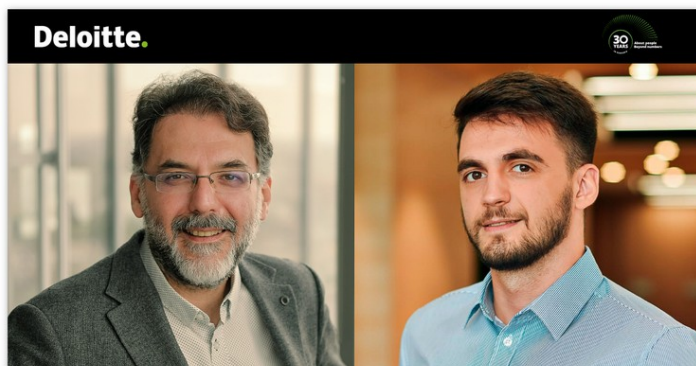

Denunțarea neregulilor: Transpunerea directivei UE privind whistleblowing-ul și abordarea acesteia cu privire la conduita inadecvata

Noua [directiva UE nr. 2019/1937](#) referitoare la denunțarea încălcării regulilor a fost transpusă începând de la finalul anului trecut în legislația statelor membre, care sunt obligate să adopte legi și reglementări care să asigure protecția avertizorilor de integritate (*whistleblowers*) și să permită canale sigure de raportare în instituțiile publice și private. Toate entitățile juridice cu mai mult de 50 de angajați sau cu o cifră de afaceri anuală de peste 10 milioane de euro trebuie să implementeze canale interne de raportare, în temeiul acestei directive UE. Pentru companiile cu peste 250 de angajați, directiva se aplică începând din decembrie 2021, iar pentru cele care au între 50 și 249 de angajați, directiva se va aplica începând din decembrie 2023. Aceasta directivă privind protecția avertizorilor de integritate a fost inițial adoptată de către Uniunea Europeană în anul 2019, iar următorii doi ani au oferit celor 27 de state membre timp pentru a se conforma prevederilor.

Cu toate acestea, până în mai 2022, doar opt state membre au adoptat legi de transpunere (Cipru, Danemarca, Franța, Suedia, Portugalia, Lituania, Malta și Letonia), în timp ce un număr de 18 state sunt încă menționate ca fiind întârziate. Despre cel de-al 27-lea stat, Ungaria, [EU Whistleblowing Monitor](#) menționează că „nu a început” demersurile. Observând stadiul din prezent, directiva nu poate fi considerată complet transpusă în niciuna dintre țări, prin urmare, Comisia Europeană a inițiat o serie de **proceduri privind încălcarea dreptului comunitar** (cazurile pot fi urmărite pe [secțiunea online dedicată deciziilor privind constatarea neîndeplinirii obligațiilor](#)).

Care este situația României?

România a înregistrat un oarecare avans privind transpunerea legii, întrucât Guvernul României a adoptat un proiect de lege privind protecția avertizorilor de integritate, denumit „Propunere legislativă privind protecția avertizorilor în interes public”, pe care l-a înaintat Parlamentului pentru a-l transpune ulterior în legislația națională. Însă data intrării în vigoare a acesteia, așa cum prevedea proiectul de lege, și anume **31 martie 2022**, a fost cu mult depășită.

În același timp, este important de subliniat că [numeroase companii autohtone iau deja masuri](#) pentru elaborarea unor politici interne de raportare și pentru analizarea pieței furnizorilor de servicii în acest domeniu.

Încalcarile neraportate devin probleme în organizație și pot fi daunatoare pe termen lung. Este îmbucurător că numeroase companii au curajul să implementeze programe eficiente de avertizare pentru a gestiona astfel de chestiuni legate de angajații lor și de organizații în ansamblu. De asemenea, este promițător faptul că noua directivă UE pune presiune asupra companiilor să înființeze o linie sigură de raportare. Pe termen mediu și lung, cu susținere din partea managementului, astfel de linii de raportare se vor dovedi, cu siguranță, valoroase pentru businessurile din Uniunea Europeană.

Ce este, de fapt, un *whistleblower*?

Avertizorul este persoana care dezvaluie informații referitoare la nereguli ce ar putea dauna organizației sau sentimentului de încredere din cadrul acesteia ori chiar încrederii în organizație în ansamblu. Astfel de dezvaluiri sunt facute fie intern, reprezentanților independenți ai organizației, fie extern, autorităților guvernamentale relevante. Mai trebuie menționat un aspect de care companiile trebuie să țină cont: în absența unui canal sigur de raportare, există riscul ca avertizorii care ar dori să denunțe abateri grave să decida să le facă publice, prin intermediul mass-media, pentru că simt că nu au altă opțiune.

Avertizorii de integritate au un rol important în protejarea interesului public, aspect dovedit prin situațiile grave dezvaluite în trecut, cum ar fi cazurile de evaziune fiscală (spre exemplu LuxLeaks și Panama Papers) și cazurile de spălare de bani (de exemplu, scandalul Danske Bank). Denunțarea este una dintre cele mai eficiente modalități de a detecta și de a preveni corupția, precum și cazuri de malpraxis. Prin urmare, este esențial ca anonimatul avertizorului să fie protejat, nu numai în vederea prevenirii represaliilor împotriva acestuia, ci și pentru a-i da încredere că vocea sa va fi auzită.

Din nefericire, avertizorul se confruntă adesea cu represalii din partea angajatorului după ce semnalează nereguli. Potrivit unui [studiu](#) efectuat de profesorii de la Universitatea Bradley, aproape două treimi dintre avertizori au suferit următoarele forme de represalii: 69% și-au pierdut locul de muncă sau au fost forțați să demisioneze, 64% au primit evaluări negative privind performanța lor la locul de muncă, 68% au fost monitorizați mai îndeaproape de către supraveghetori, 69% au fost criticați sau ostracizați de către colegii de lucru, iar 64% au fost puși pe „lista neagră” în tentativa de a obține un alt loc de muncă.

Ținând cont de noua directivă UE, ce servește drept catalizator, mult mai mulți avertizori se vor simți mai în siguranță și încurajați să ia poziție și să expună abaterile, în timp ce organizațiile sunt sprijinite în vederea constituirii infrastructurii ce facilitează integrarea acestui nou regulament, Directiva UE nr. 2019/1937 privind denunțarea.